

Sygn. akt **VI RCa 118/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Elżbieta Schubert

SR del. do SO Agnieszka Rogowska (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej W. C.** reprezentowanej przez matkę I. K.

przeciwko **R. C.**

o alimenty

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 marca 2014 roku

sygn. akt III RC 831/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądzone tam alimenty podwyższa z dniem 1 czerwca 2014 roku do kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 118/14

UZASADNIENIE

Matka małoletniej powódki I. K. wniosła ostatecznie o zasądzenie na rzecz dziecka od pozwanego R. C. kwoty 1000 zł miesięcznie tytułem alimentów. Uzasadniając powództwo podała, iż małeletnia, która jest córką pozwanego, urodziła się z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz padaczką. W związku z tym wymaga całodobowej opieki, którą zapewnia jej matka. Stan zdrowia dziecka wiąże się także z koniecznością specjalistycznej opieki lekarskiej oraz rehabilitacji. Powódka podniosła również, iż obecnie nie mieszka z ojcem małoletniej, co generuje dodatkowe koszty związane z zapewnieniem bieżącego utrzymania.

Jak wskazała w uzasadnieniu pozwu matka małoletniej, pozwany od maja 2013 roku nie łoży na utrzymanie dziecka.

Pozwany R. C. ostatecznie uznał powództwo do kwoty 400 zł miesięcznie. Podnosił w toku postępowania, iż od chwili urodzenia się dziecka koszty związane z utrzymaniem małoletniej oraz stron ponosiła w całości jego matka. Wskazał również, iż to on i jego matka zorganizowali dla małoletniej pomoc różnych organizacji w postaci m.in. rehabilitacji. R. C. podniósł także, iż aktualnie małoletnia chodzi do przedszkola dla dzieci niepełnosprawnych, w związku z czym jej matka może podjąć pracę.

Wyrokiem z dnia 27 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego R. C. na rzecz małoletniej powódki W. C. kwotę 400 zł miesięcznie tytułem alimentów i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił, iż potrzeby małoletniej przewyższają przeciętne potrzeby dziecka w grupie wiekowej małoletniej, bowiem córka stron cierpi na dziecięce porażenie mózgowie (nie porusza się samodzielnie) i padaczkę, a stan jej zdrowia wywołuje również okresowo dodatkowe powikłania. Wiąza się one z koniecznością hospitalizacji bądź dodatkowych konsultacji w specjalistycznych poradniach. Nadto małoletnia przyjmuje stałe leki, nosi okulary, specjalistyczne obuwie i wymaga szczególnej diety wiążącej się z koniecznością zakupu droższych produktów.

Sąd ustalił również możliwości zarobkowe obojga rodziców i przyjął, iż matka małoletniej nie może podjąć zatrudnienia z uwagi na sprawowanie opieki nad małoletnią i jej dwumiesięcznym bratem, zaś pozwany aktywnie poszukuje pracy, jednakże w chwili obecnej nie posiada żadnego źródła dochodu, w związku z czym żądana przez matkę dziecka kwota 1000 zł miesięcznie przekracza jego możliwości zarobkowe.

Sąd uznał również, iż z racji pobierania przez matkę małoletnią zasiłków, również ona winna czynić na rzecz małoletniej świadczenia finansowe.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka.

Wymieniona zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu: naruszenie prawa materialnego- art. 135 § 1 krio , poprzez uznanie, iż kwota 400 zł miesięcznie jest kwotą odpowiednią do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb dziecka niepełnosprawnego, zaś ojciec małoletniej nie ma możliwości łożenia na rzecz dziecka kwoty wyższej niż 400 zł miesięcznie oraz art. 135 § 2 krio poprzez przyjęcie, iż również matka dziecka winna czynić na rzecz małoletniej świadczenia finansowe, podczas gdy czyni ona osobiste starania o utrzymanie i wychowanie małoletniej. Skarżąca zarzuciła również orzeczeniu Sądu I instancji sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie wskutek naruszenia przepisów postępowania (art. 233 § 1 kpc), poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nie wszechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, a przez to: nieprawidłowe ustalenie kosztów utrzymania dziecka, które w ocenie skarżącej wynoszą około 2000 zł miesięcznie, nieprawidłowe ustalenie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, które z uwagi na jego kwalifikacje zawodowe winny być oceniane jako wyższe niż zapewniające minimalne miesięczne wynagrodzenie za pracę, a także nieprawidłowe ustalenie, iż również matka winna czynić na rzecz dziecka świadczenia finansowe, podczas gdy wymieniona nie ma takiej możliwości.

Podnosząc powyższe zarzuty powódka domagała się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez orzeczenie zgodnie z żądaniem tj. zasądzenie kwoty 1000 zł miesięcznie tytułem alimentów oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniej kosztów postępowania odwoławczego.

Na rozprawie odwoławczej pełnomocnik wymienionej podtrzymując wyrażone w apelacji stanowisko i podniesione w niej zarzuty podał dodatkowo, iż małoletnia jest dzieckiem niezdolnym do samodzielnej egzystencji. Do zaspokajania codziennych potrzeb niezbędna jest jej pomoc drugiej osoby, którą zapewnia powódka. Nadto pozwany, który w toku postępowania przed Sądem I instancji pomagał powódce w opiece odwiedzając dzieci, od chwili wydania orzeczenia przez Sąd I instancji nie odwiedził dziecka ani razu. Pełnomocnik powódki wskazał również, iż otrzymywane świadczenia socjalne matka małoletniej przeznacza w całości na jej utrzymanie- na wynajęcie mieszkania, które zajmuje razem z dziećmi oraz wyżywienie i zakup leków.

Pełnomocnik pozwanego wniosła natomiast na rozprawie o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego. Uzasadniając swoje stanowisko podniosła, iż w jej ocenie zarzuty apelacji są niesłuszne. Pełnomocnik pozwanego podała, iż czyni on starania o podjęcie zatrudnienia, jednakże nie może dostać pracy, bowiem pracodawcy nie poszukują pracowników jedynie ze stosowanym wykształceniem, ale przede wszystkim z doświadczeniem. Nadto wskazała, iż w płaceniu alimentów na rzecz małoletniej pomaga pozwanemu jego matka. Sam pozwany zaś obecnie płaci dodatkowo 200 zł miesięcznie tytułem alimentów na rzecz syna. Dodatkowo wskazała, iż pozwany, z racji konfliktu między stronami i postawy matki dziecka, ponosi koszty egzekucji komorniczej, której matka dziecka nie chce zaniechać.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu apelacja powódki zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów wskazać należy, iż nie zasługiwał na podzielenie zarzut naruszenia prawa materialnego- art. 135 § 1 krio poprzez uznanie, iż kwota 400 zł miesięcznie stanowi odpowiednią sumę pieniężną na zaspokojenie potrzeb dziecka niepełnosprawnego. Analiza uzasadnienia wyroku Sądu I instancji prowadzi do wniosku wręcz przeciwnego. Wskazano w nim bowiem, iż potrzeby małoletniej są większe od przeciętnych potrzeb dzieci w podobnym wieku i generują dodatkowe koszty. Sąd I instancji nie wskazał również, iż uznaje kwotę 400 zł miesięcznie za wystarczającą na zaspokojenie tych potrzeb. Stwierdził natomiast, iż kwota zasądzonych alimentów warunkowana była nie tylko potrzebami dziecka, ale również możliwościami zarobkowymi pozwanego R. C..

W przekonaniu Sądu ze wskazanych już wyżej względów nie zasługiwał na podzielenie zarzut apelacji dotyczący nieprawidłowego ustalenia kosztów utrzymania dziecka. Jak już wskazano wyżej, Sąd I instancji poczynił w tym zakresie bardzo szczegółowe ustalenia, przy których brał pod uwagę, wbrew twierdzeniom skarżącej, specyficzne potrzeby małoletniej wynikające ze stanu jej zdrowia.

Zdaniem Sądu odwoławczego nie zasługiwały również na uwzględnienie zarzuty dotyczące naruszenia art. 135 § 2 krio oraz nieprawidłowych ustaleń w zakresie możliwości po stronie powódki świadczeń finansowych na rzecz dziecka. Także te zarzuty nie mogą się ostać w świetle uzasadnienia wyroku Sądu I instancji. Wskazano w nim bowiem wprost, iż część świadczeń socjalnych wypłacanych do rąk powódki przyznana została małoletniej. To te środki, jak należy wnosić z uzasadnienia, winny być przeznaczane na zaspokojenie potrzeb dziecka.

Zdaniem Sądu zasługiwał natomiast częściowo na uwzględnienie zarzut dotyczący nieprawidłowego ustalenia możliwości zarobkowych pozwanego R. C.. Sąd I instancji uznał bowiem, iż pozwany, w chwili wyrokowania nie mający stałego źródła dochodu, nie jest w stanie łożyć na rzecz dziecka alimentów wyższych niż 400 zł miesięcznie, tj. kwoty, którą do tego czasu przekazywał dobrowolnie.

W ocenie Sądu możliwości zarobkowe pozwanego R. C. są w istocie większe niż ustalił to Sąd I instancji. Trafnie podniosła skarżąca, iż pozwany w toku postępowania nie wykazał jakie starania czynił celem podjęcia pracy zarobkowej. Złożył jedynie do akt zaświadczenie na okoliczność, iż jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Zdaniem Sądu odwoławczego Sąd I instancji trafnie wskazał okoliczności mające wpływ na korzystniejszą pozycję pozwanego na rynku pracy, a zatem kwalifikacje zawodowe dające możliwość podjęcia pracy w kilku, w tym również dobrze płatnych zawodach, a jedynie nieprawidłowo ocenił jej wpływ na wysokość alimentów na rzecz dziecka. W ocenie Sądu zasadnie podniosła skarżąca w swojej apelacji, iż należało je oceniać również w świetle zasad doświadczenia życiowego. W świetle tych zasad uprawnione było przyjęcie, iż zdrowy mężczyzna, w wieku pozwanego, który posiada kilka wyuczonych zawodów oraz odbyty staż, jest w stanie, nawet na lokalnym rynku pracy, podjąć zatrudnienie, które pozwoli na osiąganie dochodów wyższych od minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. Na chwilę wyrokowania przez Sąd I instancji pozwany nie wykonywał żadnych zajęć zarobkowych. Należy mieć na względzie, iż powszechną praktyką jest poszukiwanie zatrudnienia nie tylko pośród ofert z Urzędu Pracy, ale również poprzez składanie CV bezpośrednio u pracodawców. Nie jest również rzadkością podejmowanie przez osoby bez stałego zatrudnienia prac dorywczych czy też wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych.

Pozwany nie wykazał, aby czynił jakiegokolwiek starania w tym kierunku, mimo iż jego kwalifikacje zawodowe stawiają go w korzystnej pozycji na rynku pracy.

Sąd II instancji podziela również wyrażone przez powódkę w apelacji stanowisko, iż na ocenę możliwości zarobkowych pozwanego oraz jego sytuacji majątkowej winna mieć wpływ bezsporna okoliczność, iż pozwany, inaczej niż powódka, nie ponosi żadnych opłat związanych z zapewnieniem sobie mieszkania i wyżywienia. Te ponosi jego matka. W przekonaniu Sądu nawet gdyby przyjąć, iż z chwilą podjęcia przez pozwanego pracy jego matka domagać się będzie, aby uczestniczył on w kosztach utrzymania, wymieniony i tak pozostawać będzie w dalece korzystniejszej niż matka dziecka sytuacji. Zasady doświadczenia życiowego wskazują bowiem, iż dzielenie kosztów utrzymania z inną pracującą osobą istotnie wpływa na ich obniżenie. Tymczasem, jak ustalił Sąd I instancji, matka małoletniej mieszka tylko z dziećmi i to wyłącznie ona ponosi koszty związane z zapewnieniem sobie i małoletnim mieszkania. Wymieniona płaci za wynajęcie mieszkania i ponosi koszty związane z jego eksploatacją.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał, iż pozwany R. C. jest w stanie łożyć na rzecz małoletniej kwotę 500 zł miesięcznie tytułem alimentów i zasądzone w pkt. I wyroku alimenty podwyższył ze wskazaną w wyroku datą do takiej właśnie kwoty oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II). Oddalając apelację Sąd miał na względzie fakt, iż od chwili wydania orzeczenia przez Sąd I instancji, jak wiadomo Sądowi z urzędu, wzrosła wysokość świadczeń dla rodziców opiekujących się niepełnosprawnymi dziećmi, która to okoliczność nie mogła pozostać bez wpływu na ocenę majątkowej sytuacji matki dziecka oraz jej możliwości czynienia świadczeń finansowych na rzecz dziecka.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 100 kpc.